

שיחת הטלפון עמוס עוז

במשך שנים היה לנו סידור קבוע של קשר טלפוני עם המשפחה בתל אביב. אחת לשלושה – ארבעה חודשים היינו מתקשרים אליהם בטלפון, אף על פי שטלפון לא היה, לא לנו ולא להם. דבר ראשון, היינו שולחים מכתב לדודה חיה ולדוד צבי, ובו כתבנו שבתשעה עשר לחודש, למשל, בשעה חמש אנחנו נטלפן מבית המרקחת שבשכונה שלנו לבית המרקחת שברחוב שלהם. המכתב היה נשלח זמן רב מראש, והיינו מחכים לתשובה. במכתב התשובה הבטיחו לנו הדודה חיה והדוד צבי שיום רביעי, התשעה עשר, בהחלט מתאים להם, והם כמובן יחכו בבית המרקחת קצת לפני חמש, ושלא נדאג אם יצא לנו להתקשר קצת אחרי חמש, הם בהחלט לא יברחו.

אני לא זוכר אם היינו לובשים בגדי חג לכבוד ההליכה לבית המרקחת, לכבוד הטלפון לתל אביב, אבל לא אתפלא אם התלבשנו. זה היה מבצע חגיגי. כבר ביום ראשון אבי היה אומר לאמי: פנייה, את זוכרת שֶהשבוע הוא השבוע של השיחה לתל אביב? ביום שני אמי הייתה אומרת: אריה, אל תחזור מאוחר מחרתיים, שלא יהיה פֶּנְצֶ'ר. וביום שלישי שניהם היו אומרים לי, עמוס, רק שלא תסדר לנו שום הפתעה, אתה שומע, רק שלא תהיה לנו חולה, אתה שומע, ושלא תתקרב ושלא תיפול עד מחר אחרי הצהריים. בערב האחרון היו אומרים לי: שתלך מוקדם לישון, שיהיה לך כוח מחר בטלפון, אנחנו לא רוצים שהם ישמעו אותך שם כאילו שלא אכלת.

כך היו בונים את ההתרגשות. אנחנו גרנו ברחוב עמוס, ובית המרקחת היה במרחק חמש דקות הליכה, ברחוב צפניה, אבל כבר בשלוש היה אבא אומר:

”את אל תתחילי שום דבר חדש עכשיו, שלא תהיי בלחץ זמן.”

”אני בסדר גמור, אבל אתה, עם הספרים שלך, שלא תשכח לגמרי.”

”אני? אשכח? הלוא אני מסתכל בשעון כל כמה רגעים. ועמוס יזכיר לי.”

הנה, אני רק בן חמש או שש, וכבר מוטלת עלי אחריות היסטורית. שעון יד לא היה ולא יכול היה להיות לי, ולכן הייתי רץ כל רגע למטבח לראות מה אומר המתקתק, וכמו מְשַׁגֵּר חללית הייתי מכריז: עוד עשרים וחמש דקות, עוד עשרים, עוד חמש עשרה, עוד עשר וחצי דקות – וכשהייתי אומר עוד עשר וחצי דקות היינו קמים, נועלים היטב את הבית ויוצאים שלושתנו לדרך, שמאלה עד המכולת של אדון אוסטר, ימינה לרחוב זכריה, שמאלה לרחוב מלאכי, ימינה לצפניה, ומיד היינו נכנסים לבית המרקחת ואומרים:

”שלום וברכה אדון היינמן, מה שלומך? אנחנו באנו לטלפן.”

- הוא ידע, כמובן, שביום רביעי אנחנו נבוא לטלפן לקרובים בתל אביב, אבל בכל זאת הזכרנו לו:
 "אנחנו באנו כדי להתקשר לקרובים שלנו בתל אביב." אדון היינמן היה אומר: "כן. כמובן. תשבו
 30 בבקשה."
- אבא היה אומר: "עכשיו אני אחייג." ואמא: "זה עוד מוקדם, אריה. זה עדיין כמה רגעים לפני
 הזמן." והוא היה אומר: "כן, אבל עד שמקבלים קשר" (לא היה אז חיוג ישיר). ואמא: "אבל מה
 יהיה אם במקרה נקבל קשר תכף ומיד, והם עדיין לא שם?" אבא היה עונה: "במקרה כזה אנחנו
 פשוט ננסה עוד פעם." ואמא: "לא, הם ידאגו, הם יחשבו שהפסידו אותנו."
- 35 בעוד הם מתווכחים, כבר הייתה השעה כמעט חמש. אבא היה מרים את השפופרת, בעמידה ולא
 בישיבה, והיה אומר למרכזנית: "שלום לך גבירתי. אני אבקש תל אביב 648" (או משהו דומה.
 חיינו אז בעולם של שלוש סְפָרוֹת). לפעמים קרה שהמרכזנית הייתה אומרת: "בבקשה לחכות,
 אדוני, עוד כמה רגעים, עכשיו מנהל הדואר מדבר."
- 40 יכולתי ממש לראות את החוט היחיד הזה, המקשר את ירושלים עם תל אביב וממנה - עם כל
 העולם, והקו הזה תפוס, וכל זמן שהוא תפוס - אנחנו מנותקים מן העולם. החוט הזה מתפתל בין
 הרים ובין גבעות, ואני חשבתי שזה נס גדול. שאלתי את עצמי: מה יהיה אם בלילה יבואו חיות
 רעות ויאכלו את החוט? או ייכנס בו גשם? או תהיה שְׂרָפָה? מי יודע.
- אחרי שהמתין קצת, היה אבא משער כי מנהל הדואר סיים את שיחתו, והיה מרים שוב את
 השפופרת ואומר למרכזנית: "סליחה, גבירתי, כמדומני שביקשתי לדבר עם תל אביב."
 45 ואז פתאום הטלפון היה מצלצל שם בבית המרקחת, וזה תמיד היה צליל רועש, רגע מאגי, והשיחה
 הייתה נשמעת בערך כך:
 "הלו צבי?"
 "מדבר."
 "זה אריה. מירושלים."
 50 "כן אריה, שלום, כאן צבי, מה שלומכם?"
 "אצלנו הכול בסדר. אנחנו מדברים אליכם מבית המרקחת."
 "גם אנחנו. מה חדש?"
 "אין חדש. איך אצלכם, צבי? מה אתה מספר?"
 "הכול בסדר. אין שום דבר מיוחד, חיים."
 55 "אם אין חדש, זה טוב. גם אצלנו אין חדשות. אנחנו בסדר גמור. ומה אצלכם?"

"גם כן."

"יפה מאוד. אז עכשיו פנייה תדבר איתכם."

ושוב אותו דבר: "מה נשמע? מה חדש?" ואחר כך: "עכשיו גם עמוס ידבר כמה מילים."

וזאת הייתה כל השיחה. מה נשמע? טוב. נו, אם כך אז אנחנו בקרוב שוב נדבר. טוב לשמוע אתכם.

טוב לשמוע גם אתכם. אנחנו נשלח מכתב ונקבע לנו זמן לפעם הבאה.נדבר. כן. בהחלט נדבר. 60

בקרוב. להתראות. ותשמרו על עצמכם. כל טוב. גם לכם.

(מתוך "סיפור על אהבה וחושך")